

Utána: Toll Árpád

orgonaművei.

opera.

mofón.

sz népdalest.

5: Szimfonikus ze-

yü zene.

1.35: Operett.

bert: Hegyek alján

ikus hangv.

ádiózenekar.

február 28.

mofón. 12.30: Hírek

5: Katonazene. 17:

ene. 18: Rádiógye-

20: Mozart hangver-

nekari hangverseny.

ádió házikvartette.

os időjelzés, időjá-

k. 4.10: Bozzay Mar

Pontos időjelzés, idő

misok, repülőgépek

. 5.35: Cigányzene.

. 6.35: Nagy hangv.

II. Lenóra nyitány.

8: Kuruc est. Utána

árásjelentés, hírek.

gv. Mendelssohn:

szl: Bibliás ember,

er: Siegfried idill.

Istenek alkonya.

zvit. Majd: Cigány-

40: Zenekari hangv.

zene.

zenekar.

te Bécsben.

n est.

zene.

ajáték.

rett.

zene.

gv.

dalok.

n: Operett.

rv.

gv.

é tánzene.

delések

jómódoru, németül

more Tojszeveszt ta-

iam mellé teljes el-

helyezést nyerhet.

Baross ucca 7.

felvesz magas ju-

“sindicatul comer-

ség. Az Egyetem

ndahelyiség nyomda-

is május 1-re bérbé-

r. Sebastyén József

rii 20.

lakás azonnalra k-

retem ucca 3. Há-

as lakás azonnalra

Str. Basarabia (Ke-

zfelügyelőnél.

u szép uccai szoba,

gen alkalmas, eset-

ással is. Volt We-

kézimunkák meg-

kézimunkaszalonj-

sz minden menny-

tárius étterem Cluj.

könyvelő, magyar,

sal, perfekt román,

és könyvelést, ad-

ék és minden irodai

etnek.

XIV. ÉVF. * 48 SZAM
Cluj—Kolozsvár, 1931
február 28 Szombat
5691 ÉV Adar 11

As Uj Kelet az egyetemes erdelet
és banskai zsidóság politikai
napilapja
Cikkeink utánnymoását
terrárs megjelölésével em-
meg
Mésiratokat nem küldünk vissza
megörzésükre nem vállalkozunk

Taxa
plafite in
No. 2247

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 3-77

ELŐFIZETESI ARAK:

Kéltvre 600 lej
Negyedévre 220 lej
Egy hónapra 110 lej

KULFÖLDI

ELŐFIZETESI ARAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennel
megfelelő pénznek)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

UJ KELET

ESZAKI POLITIKAI NAPILAP

Az olasz fasizmus átváltozása

Kezdetben volt a harsogás és a gesztus, mely a fasizmust mindent elsöprő, világot hódító és ellenállhatatlan mozgalomnak igyekezett feltüntetni. Minden erőszakosságot, minden kilengést, amely az olasz fasizmus győzelme nyomában járt: a szóáradatok valóságos Niagaraja bömbölt körül s valósággal természeti csodának, vagy teatrális látványnak hirdette azt, ami egy eler nyedti ország tehetetlenségével szemben néhány akaraterős ember sikere volt. A reakció kurzusában és a szociális vajadás legkrónikusabb periódusában annakidején nem volt csoda, ha sokan akadtak Olaszországban, sőt egész Európában, akik a fasizmus diadalában a demokrácia mindörökre betetőzött csödjét, a haladásba vetett hit bukását, a militarista-imperialista eszme végleges győzelmét látták.

Ez azonban öt év előtt volt, amikor Európa gazdasági és politikai élete még nem mutatta azokat a végzetes tüneteket, amelyek ma mutat. A munkanélküliség még nem öltött fantasztikus arányokat s az elzárkozó, a háborus győzelem vérgőzétől megrészegült sovíniszta politikusok még talán joggal gondolhatnak arra, hogy nemzeti önzésük nevében más népek elnyomásával ismét stabilizálhatják a megbomlott társadalmi és gazdasági egyensúlyt. Az idő azonban nem igazolta ezeket az époló optimista, mint minden előrelátás nélkül való elképzeléseket. Hovatovább nyilvánvalóvá lett, hogy a világháboru bücséért minden egyes európai országnak, győzőnek, legyőzöttnak, vagy semlegesnek, egyformán kell bűnhődnie, illetőleg ugyanazon remegéssel kell szembenéznie egy újabb s még az előbbinél is végzetesebb világégés lehetőségének. Ma már ott tartunk, hogy a nyomor, a kétségbeesés, a bizonytalanság átlépte a nemzeti határok gazdasági és morális korlátait s egyetemes líderként áll meg egész Európát, de sőt Amerikát is. Ilyen gazdasági és lélektani adottságoknak nem tulságosan kedveznek a fellengző frázisoknak, még kevésbé az egyéni akaraterős korlátlanágába vetett tobzódó önhittségnek. A veszély és a dolgok kényszere olyan egyetemes jellegű immár, hogy kivezető utat találni belőlük csakis egyetemes cselekvések és elképzelések igénybevételével lehetséges.

A kényszer nagyobb urnak bizonyult a fasizmusnál és Mussolininál. A letört remények, a nem várt családások elhervasztották a tulzó sovínizmus frázisok esőjével felnevelt vadvirágait s az acélerősnek hitt, a beképzeltség tüneteit mutató diktatórikus góg lassanlassan hajlékonyná, sőt meglepően hajlékonyná enyhült. Igen: a fasizmus, a Mussolini fasizmusa, valósággal csodát mivel most már a hajlékonyság terén s bár a következetességnek, melyet annyira élánál hirdetett, nyomát sem találjuk újabb cselekedeteiben és szavaiban: ez a hajlékonyság sokkal szimpatikusabbnak tűnik fel, mint a régi kardesőrtetés.

Alig pár hónappal ezelőtt a fasizta parlamentben Mussolini egy dörgedelmes beszédet mondott, amelyben Franciaországot nyíltan az olasz fegyverek

Egy bukovinai antiszemita nagygyűlés, amely rendzavarás nélkül zajlott le

Cuza professzor a kisebbségek antiszemita frontját akarja megteremteni

A storonijeci antiszemita gyűlés lemondott a zsidók kiirtásáról és mindössze a zsidó vagyonok kisajátítását és a zsidók esetleges kiűzését követelték

Cuza fia proklamálta apjának új programját

Bucuresti-Bukarest, február 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az antiszemita liga tegnap délutánra gyűlést hívott egybe a bukovinai Storoiniec városában. Ugyanezen a napon kellett volna országos vásárt tartani a városkában és miután ezek a vásárok rendszerint igen látogatottak, a hatóságok csak azután voltak hajlandók a kongresszus megtartását engedélyezni, ha a liga vezetői kötelezettséget vállaltak arra, hogy semmiféle rendzavarás nem fog történni. A polgári és katonai hatóságok mindezek ellenére is megtették a szükséges óvintézkedéseket s megfelelő számú csendőrséget, ezenkívül pedig 40 rendőrt koncentráltak a városban.

A lecsökkentett követelések

A kongresszus ténylegesen rendzavarás nélkül folyt le, sőt mintha az antiszemita vezérek szónoklatai is nélkülöztek volna az eddigi vérontásra uszító hangot. Az egyes felszólalók „mindössze” a zsidó vagyonok kisajátítását és esetleg kiűzését követelték, de egyik még külön is hangsúlyozni kívánta, hogy a zsidók megölését nem szerepel az antiszemita liga programjában. A kongresszus egyébként nem volt olyan látogatott, mint a legutóbbi viharos kimenetelű suceavai összejövetel s alig néhány száz vásáros paraszt vette magának a fáradságot, hogy a LANC szónokait meghallgassa.

Kisebbségi front a zsidók ellen

A kongresszust Iliut, a storoinjeti antiszemita organizáció elnöke nyitotta meg, aki először a kormányparti képviselőket támadta, azt állítva, hogy ezek Bukarestben üzletek után járnak, ahelyett, hogy a nép érkeivel törődjenek. Ezután rátért a zsidó veszedelme és kijelentette, hogy a LANC nem akarja megölni a zsidókat, de azt akarja, hogy Romániában a románok legyenek az urak. Javasolta, hogy alkítsák meg a keresztény kisebbségek

frontját a zsidók ellen. Végül azon vélemények adott kifejezést, hogy a kormány nem terjesztette volna a kamatuzsora elleni törvényjavaslatot a parlament elé, ha az antiszemita liga kongresszusai erre nem kényszerítették volna.

„A zsidók összefogtak a román-ság ellen”

Dr. Trifu bukaresti egyetemi docens volt a következő szónok. Ő úgy véli, hogy a zsidók összefogtak a román-ság ellen, miért is a legenergikusabban kell fellépni a zsidósággal szemben. A többi kisebbségekkel békés harmóniában akar élni a román-ság. Cuza professzor meg fogja alakítani a kisebbségek antiszemita ligáját, amely a LANC-csal karöltve fog a

zsidók ellen harcolni. Javasolta, hogy a zsidók törvénytelenül összeharácolt vagyonát sajátítsák ki és osszák szét a parasztság között.

Ezt a kijelentést természetesen nagy tetszéssel fogadták a jelenlévők. Gh. Cuza, a jasi professzor fia volt az utolsó szónok. Apja üdvözlését tolmácsolta a kongresszusnak, ami alkalmat adott a jelenlévőknek arra, hogy Cuzát nagy ünneplésben részesítsék. Ifjabbik Cuza arról beszélt, hogy a kamatok és a zsidók ölik meg a parasztságot. A nép éhezik, ugyanakkor pedig Mihalache házakat vásárol magának Bukarestben.

Ezután Iliut lelkész megeskette a jelenlévőket a kampóskeresztre, majd a résztvevők rendben szétoszlottak.

A vörösnap kudarcá miatt május 1-én új erőpróbát akar rendezni Moszkva

A tegnapi „vörös nap” utócsafározásai

London, február 27. Kopenhágai jelentés szerint a kommunisták az éjszaka folyamán behatoltak több élelmiszerüzletbe és ott foéztogattak. Számos letartóztatás történt.

Berlin, február 27. A községtanács tegnapi ülését rendőri elővigyázati intézkedések biztosították. A kommunisták követelték a kivonultatott karhatalom eltávolítását, de a szavazásnál kisebbségben maradtak. Velük szavaztak a nemzeti szocialisták is, de így sem tudtak többségre szert tenni javaslatuk érvényre emeléséhez. A rendőri intézkedések következtében a tervezett nagy munkanélküli tüntetés elmaradt.

Newyork, február 27. Az albertaini Wegerwilleben a kommunisták tömegtüntetésénél összeütközések voltak a munkanél-

küliek és a polgári lakosság között. Az uccai harc több mint félórán át tartott és a rendőrség erőyes közbeavatkozásával ért véget. A verekedők közpört zudítottak egymásra és a kommunisták vörös lobogóit sárba tiporták. Számos letartóztatás történt.

Prága, február 27. Az utóbbi három napon hatszáz kommunistát vettek őrizetbe Csehszlovákiában. A letartóztatottak ellen hatóságok elleni erőszak, tüntetések előkészítése és rendbontó akciókban való részvétel miatt indítottak eljárást.

Egyébként Moszkvában rendkívül kiábrándítólag hatott a február 24-i vörös nap sikertelensége s ezért elhatározták, hogy május elsejére tűzik ki a legközelebbi vörös nap dátumát.

készenlétével fenyegette meg. Alig egy évvel ezelőtt még Mussolini a balkáni hegemonia megszerzésére törekedett s az olasz repülők s az olasz hadiflotta nagyhatalmi nivóra való emelésének volt apostola. Legfőbb álmai közé egy új, olasz lobogó alatt létesülő imperialista hadjárat tartozott s titokban egy új napoleonidáról álmodozott, amit az is bizonyít, hogy nemrégiben a saját alakjára szabott szóköntösbe bujtatta Napoleon szinpadfi figuráját.

És ugyanez a Mussolini ma pacifista cikkeket ír, amelyekben a világkrisz egyik legfőbb okál a hadügyi költségvetések túltengését jelöli meg, az osztályharc kiélesedését konstatálja, mely mindig a nyomor nyomában jár. Terminológiája ugy hangzik és cikkeiben, mintha a berlini „Vorwärts” hasábjaira szánta volna őket; Mussoliniben ta-

lán a régi szocialista-pacifista emlékek kísértének. Hajlékonysága azonban nemcsak szavakban, hanem immár tettekben is megnyilvánul. A londoni flottatárgyalások idején Mussolini volt az, aki hallani sem akart arról, hogy Franciaország előnyére engedményeket tegyen az olasz flotta-program kárára. S ime, még egy év sem telt el s Mussolini a munkáspárti Henderson angol külügyminisztert fogadja Rómában, boldog örömmel enunciólva azt a meglepő tényt, hogy lemond a francia-olasz flotta-paritás ábrándjáról s kész csatlakozni a francia-olasz flottaegyezmény Henderson által már Párizsban körülírt feltételeihez. Mussolini, az imperialista: a leszerelés eszméjének lángoló lirikusa lett. Tegnapi még vihart vetett és viharral fenyegetett a temneramentumos Duce és ma már a vihar

megakadályozására tárja ki széles és hősi mellét. Hogy ennek a lélektani változásnak, ennek a csodálatos metamorfózisnak mi áll a háttérben: belátás, vagy ravaszság, érzelmek átalakulása, vagy számító opportunitás: ma még nem tudhatjuk. De az okoknál e pillanatban jobban érdekel bennünket maga az okozat. Mert ez az okozat a béke felé vezető göröngyös és verejtékes uton egy kétségenkívül kedvező etapot jelent s ilyen esetekben sohasem fontos annak feszegetése, hogy ez a kedvező fordulat kitől jön: ellenféltől, vagy baráttól, jószándékutól, vagy ravasz intrikustól-e? A fő, hogy a fasizmus hajlékonysága, régi célkitűzéseinek konoksága és veszélyessége lecsökken s ez ér annyit, mint akármilyen más kedvező alakulás az európai emberiség békéjének megóvására.

A justizmordok elszaporodása ismét aktuális teszi a halálbüntetés eltörlésére irányuló mozgalmakat

Valsin-Eszterházy leányai naponta rendezik a botrányokat Párizsban

Párizsban az Eszterházy-kisasszonyok, a hírhedt Valsin-Eszterházy órnagy leányai, minden nap újabb botrányokat rendeznek. A Dreifuss-affér miatt, amely ma szindarab, valamikor Európát lázban tartó politikumnak érezte mindenki és mindig, mindenkori „Justizmord” volt. Egy ártatlan embert elítéltek, egy ártatlan ember szörnyű büntetést szenvedett és végül ez az ártatlan ember visszakapta az életét, szabadságát, becsületét. A hajdani ördögsgizeti deportált ma ezredes és a becsületrend tisztje. Ez a lényeg, a többi politikum. Az Eszterházy-leányok botrányai is csak a politikum rovatába tartoznak, nem érthetik a Justizmord jóvátételének nemes aktusát.

A Justizmord, az igazságtalanul, az ártatlant sújtó büntetés, olyan régi, mint az emberi igazságszolgáltatás. Az igazságszolgáltatás emberekkel dolgozik és emberek tanuvalomásai alapján. Az ember pedig nem precíziós gép, tévedhet és az ember meg tévedhet is. Vonatkozik ez a tanukra, a tanuvalomásokra. Hiszen pontos és szabatos tanuvalomás csak elméletben létezik.

A Justizmordok végtelen sorozatából ki kell hagyni a nagy politikai pereket. Essex grófját Erzsébet királynő, Hoorn és Egmont grófokat II. Pülöp tudatosan végeztette ki. Az államérek diktálta az ítéleteket. Az államhatalomnak utjában állottak a tulságosan hatalmas urak és bírói ítélet formulájával szabadult meg tőlük.

De már az a szerencsétlen francia kertészlegény, akit pár évtizeddel a francia forradalom előtt kerékbe törtek, csak a bírói tévedés áldozata volt. És a francia szellem legnagyobbjai, akik kiverekedtek a halála után rehabilitációját, nagyot cselekedtek. Utat törtek annak a felfogásnak, hogy a bírói tévedést jóvá kell tenni. A modern jogszolgáltatás már ezen az elven épült fel. Nemcsak arról gondoskodik, hogy a bírói tévedés lehetősége minél kevesebb legyen, hanem arról is, hogy az elkövetett tévedést reparálni, az ártatlannak elszünetelt sérelmét jóvá tenni lehessen.

Különös dolog, hogy egy idő óta mintha megsokasodtak volna a tévedések. Szinte unalmasan hát, de megint csak a háboru utáni idők szörnyű lelki eldurvulására és tömeghisztériára fokozódott idegességre kell utalni. Kialtó példa erre a németországi Jakubovic- eset. Jakubovic hajdani orosz hadifoglyot halálra ítélték, mert a tárgyaláson minden tagadásával szemben bebizonyosodott a tanuk vallomásából, hogy meggyilkolta törvénytelen fiát, akiért nem akarta fizetni a tartásdíját. Kivégezték. A vérpádon is ártatlanságát sikoltozta. Nem hittek neki. Öt év múlva kiderült, hogy a tanuk voltak a gyilkosok. Ártatlan ember szenvedte el a halálos ítéletet és a német igazságszolgáltatásnak nem vált éppen dicsőségére, hogy az Emberi Jogok Ligája csak nehéz harcra, évekig tartó, elkeseredett újságpolemikák után tudta kikényszeríteni az ártatlannal kivégzett ember rehabilitációját.

A váci fegyházból most szabadult ki egy szerencsétlen ember, aki megvakult azalatt a büntetés alatt, amelyet ártatlannal, a más büne miatt kellett elszünetednie. A guyanai fegyvergyarmatról hat hónap előtt hoztak vissza egy francia mérnököt, akit mérgezés miatt életfogytiglani deportálásra ítélték. Ártatlansága már annyira kiderült, hogy szabadlábban van, ügyének újratárgyalása, amely

pár hét múlva lesz meg, már csak formalitás.

Itt tehát jóvá lehet tenni a tévedést, kárpótolni lehet az elszünetelt gyötrelmekért az ártatlant. Talán még a halottnak adott post mortem elkövetkezett rehabilitáció is jóvátétel. Legalább erkölcsi jóvátétel, amely az élők igazságérzetének szól — és a halottnak már semmimé fáj. De hogyan lehet jóvátenni azt, amit az a szerencsétlen német kocsmáros szenvedett, akit egy gyilkosságért halálra ítélték és miután kégyelmet kapott, ártatlannal negyven évig ült a fegyházban. Az igazi gyilkos a halálos ágyon bevallotta a bűnét és az ártatlannal szenvedő kiszabadult. Huszonnégy éves volt, amikor becsapódtak mögötte a börtön ajtai... Hatvannégy éves volt, amikor elhagyta celláját. A német állam igen nagy kártérítést fog fizetni neki. Kártérítést? Hát van Kaliforniának annyi aranya, amivel visszavarázsolhatja a börtönben elvesztett fiatalságát, életét. Mit adhatnak neki az el nem csókolt csókokért, a szörnyű, mert bűn nélkül való volt, értelmetlen munkáért, a néma éjszakákért, amelyeken börtöne falainak suttogta, hogy ártatlan, ártatlan... Amikor ezt az ijesztő és kétségbeesztő sorsot végiggondoljuk, felmered előttünk a nehéz kérdés: szabad elvenni a bűnös

Bukaresti álnspektor munkanélküli segélyeket inkasszál a kolozsvári vállalatoktól

A rendőrség felhívja a közönséget, hogy az első rendőrnek adja át a szélhámost

Cluj-Kolozsvár, február 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség bűnügyi osztályához az elmúlt héten több feljelentés is érkezett egy ismeretlen szélhámos ellen, aki ravasz módon végigházza a kereskedőket és iparosokat, sőt olykor nagyobb iparvállalatokhoz is bemenéskedik. A szélhámos bukaresti igazolványt mutat fel, amely szerint a munkügyi minisztérium megbízottja, azzal a kiküldetéssel, hogy felülvizsgálva az általa meglátogatott iparvállalatok könyveit, az évi összjövedelem alapján munkanélküli segély címén összegeket vegyen fel.

A szélhámos azt állítja, hogy a kolozsvári városi tanácstól is van hasonló megbízása. A szélhámos ezzel a trüffel

életét? Hátha tévedés csuszik be valahol a törvény paragrafusáncain és ártatlan szenvedni a szegényhalált. Jogtudósok, papok, népnevelők vitatkoznak már eszterdők óta ezen a kérdésen. Az őstamentumnál kezdik, amely a szemet-szemért elv köze véste és azon a szellemes francia mondáson végzik, hogy talán előbb a gyilkos urak kezdjék az irgalmasságot. A másik oldalon a Jakubovic ügyre és más ártatlannal kivégzettekre mutatnak. Azt mondják, hogy mindenért lehet kárpótlás, elégtétel, csak az ártatlannal elpusztított, itélettel elvett életért nem.

A Justizmordok lehetőségéről való írtózás szüntette meg a köztársasági Ausztriában a halálbüntetést és azóta már sok osztrák bíró hirdette ki ugy az ítéletet, hogy mélyen sajnálja, hogy nem hozhat halálos ítéletet, mert az elkövetett bűn halált érdemelne.

Nincs ebből a szákuccából kiut. A társadalomnak védekeznie kell a bűn és a bűnös ellen. És mert a társadalom ebben a harcban csak emberekkel védekezik, tévedő és gyenge emberekkel, mindig lesz Justizmord, téves ítélet. Mindig megtörténhetik, hogy az ártatlan szenved, amíg bűn lesz a világon.

már tekintélyes összegeket vett fel és minden esetben nyomtalanul eltűnt. A rendőrség, mikor tudomást szerzett a szélhámosról, néhány kihallgatást eszközölt, melyeknek során kiderült, hogy a magát inspektornak tituláló egyén hamis bélyegzővel dolgozik, amelynek címzésén a munkügyi minisztérium szerepel. A nyugtákon a nevé természetesen nem írta alá, azon csak címe szerepel: Str. Vánatorilor 40. Miután Kolozsváron a Str. Vánatorilornak nincsen 40-es száma, nyilvánvaló, hogy a cím hamis.

A rendőrség ezután is nyomatékosan felhívja mindenkinek a figyelmét arra, hogy szélhámosmal van dolga. Akinél az álnspektor jelentkezik, azonnal adja át az első rendőrnek.

Halállal végződő dinnyelopás a kolozsvári Tábla előtt

10 évről 4 évre szállította le a Tábla az elítélt legény büntetését

Cluj-Kolozsvár, február 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári tábla előtt ma egy két éve húzódo rablógylkosság ügyében hoztak ítéletet. A pernek érdekessége, hogy a törvényszék és a tábla is hoztak már döntést benne, a semmitőszék azonban megsemmisítette az ítéletet és újratárgyalást rendelt el.

Még 1929 nyarán történt, hogy a kolozsmegyei Teureni községben hat fiatalkoru legénynek kedve kerekedett dinnyét lopni. A hat legény, névszerint Oltean Stefan, Reuta Ioan, Hărăstean Vasile, Băndean Gheorghe, Dămbrean Ioan és Trântar Nicolae egy este Mărgineanu Nicolae parasztagzda kert jébe mentek, ahol bő dinnyetermés csábitotta őket lopásra. A kutya ugatására a gazda észrevette a tolvajokat és botl a kezében támad rájuk. A társaság öt tagja elmenekült a gazda előtt, csak Trântar Nicolae nem vette észre közeledtét. Csak akkor látta meg a házigazdát, amikor az a háta mögött állt és ütni akarta. Trântar erre a fején keresztül hátrasújtott, mire Mărgineanu véres fejjel a földön terült el.

A legények ekkor a kertben lévő fabódéból husz dinnyét vittek magukkal és békében elfogyasztották. Másnap reggel a falu határán, egy szénakazal tövében megtalálták Mărgineanu holttestét. A falu csendőrsége azonnal megkezdte a nyomozást és letartóztatta a hat legényt. A kolozsvári törvényszék az elsőfoku tárgyaláson az öt mellékvádlottat egy-egy havi fogházra ítélte, míg Trântart rablógylkosság büntetésében mondta ki bűnösnek és tíz évi fegyházbüntetésre ítélte.

A fővádlott védője, dr. Boier Ioan utján fellebbezéssel élt az ítélet ellen. A kolozsvári tábla azonban helybenhagyta az elsőfoku ítéletet, mire a védő a semmitőszékhez élt felfolyamodással. A semmitőszéki végzés most érkezett vissza Kolozsvárra, melyben a semmitőszék a rablógylkosság büntetését nem látta beigazolvva és halált okozó súlyos testi sértésben mondta ki bűnösnek Trântart. Ennek alapján a ma délelőtti tárgyaláson az elsőfoku ítéletet 4 évi fegyházra szállította le a tábla. A vád és védelem megnyugodott az ítéletben.

Eső, szél vagy hó bármilyen legyen az időjárás: a hidegebb évszak állandó bőrápolást kíván a

NIVEA-CRÉME

használatá által. Dörzsölje be naponta arcát és kezét ezzel a krémmel, de nemcsak este, hanem nappal is, mielőtt kimegy a szabad levegőre. Nivea-krém megóvja bőrét az időjárás káros behatásaitól és megőrzi annak puhaságát és rugalmasságát. A Nivea krém nem pótolható mert különleges hatását a kiváló bőrápoló szernek, az Euceritnek köszönheti, amelyet más krémekben nem találhatunk meg. Dobozaiban: Lei 16., 34., 72. Tubusokban tiszta ónból: Lei 30., 45. Emil Ziegler, Brasov-Brasso, Vasut-utca 45.

Mivel védekezhetünk a rákos megbetegedések ellen?

Bécs, február 27. Ausztria orvosi és tudományos körei az utóbbi időben erősen foglalkoznak a rákos megbetegedések népszerű ismertetésével és azokkal az eszközökkel, amelyek a betegségek megelőzésére alkalmasok. Tegnap a bécsi Konzerthausban nagy közönség előtt Lichtenstein bonni egyetemi tanár tartott erről a témáról előadást.

— A rák — kezdte előadását a tudós — az előrehaladott kor betegsége és leginkább negyven évet túlhaladottak kapják. Hogy miért lép föl ilyen későn, annak oka, hogy a fiatal individuumok testében még vannak a vérnek védőanyagai. A ma embere gyorsan elhasználja „tüzelő anyagát és gépeit” és ezzel gyöngíti ellentálló erejét. A rákos megbetegedések száma az előbbi korokkal szemben nem csökkent. Ma azonban gyorsabban fölismerik a bajt és helyesebben diagnosztizálják, mint régebben.

— Mik azok a védelmi eszközök, amelyek elháríthatják a veszedelmet? Mindenekelőtt az alkoholt, a nikotint és minden fölösleges izgalomnak az életből való kikapcsolása. Elhárítja a veszedelmet a jó anyagcsere, az egyszerű, vitamindús koszt és a jó emésztés. Mindenben pedig helye van a mérséklésnek. A sport és a divat túltengése feltétlenül ártanak. Ne igyunk sok kávé, ne dohányozzunk mértéktelenül, ne fűszerezzük erősen ételünket, ne szózzuk, ne ecetezzük az ételket, ne együnk sok húst. Jó lenne, ha gyárakban, iskolákban és a falvak lakói előtt szakszerű ismertetést tartanának a kérdésekről.

— Az emberi rákbajt idejében való operációval, besugárzási kezeléssel, szerekekkel stb. épügy lehet gyógyítani, mint ahogy a kertészek ki tudják operálni a fák rákos megbetegedéseit. De hangsúlyozta: csakis exakt idejében való kezelés lehet eredményes. Nem tartom célszerűnek, hogy rákbegegetet halmozzunk össze egy-egy intézetbe. Ne becsüljük le a gyógyítás szempontjából a lelki befolyást, a depressziót. Ez gyöngíti nagyon az ellentálló erőt. E szó „rák” az erős idegzetű emberre is döbbenetesen hat, de azért akit a baj elér, figyelmeztetni kell arra, hogy nem kell kétségbe esnie. A tömegeket pedig meg kell és meg lehet óvni a rákbetegségtől: egészséges lakással, nappal és levegővel és olyan életlehetőségekkel, amelyek nem engedik, hogy a szervezet elerőtlenedjék és fehérvérűvé váljon.

Lichtenstein professzor végül elmondotta, hogy Németországban évente átlag 60.000 ember pusztul el rákos megbetegedésben.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉ: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

SCHULHOF EMILNÉ
ORIENT
Szövművészeti Iskola
ORADEA, Str. Ep. Ciorogariu 14
Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak
Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközölhetnek

Cognac, seprő, törköly, szilvápá inkákaf
של פסח עצה'ט
itteri husvétí főrdéből szállítva hordókbán, vagy palackokban Megrendelhető:
Rosenberg S. Léb
által Beclean, județul Someș

A szenátus
M
ne
Landau ké
Bucuresti-Bukar
Uj Kelet tudósító
delutáni ülésén n
Djuvara liberális
az ellen, hogy a
zak. Djuvara rárn
nescu minisztereln
kapcsolatosan tét
közölte a Monitoru
Dr. Lupu kijelen
is megcenzurázák
kérdéseket kér a há
Mironescu szociá
konstancai munk
szólal fel. Kijelen
egy Radu nevezeti
agens provokálta a
Lepadatu többsé
ségevonja, mire i
közbe és ő is erős
valóságos monopóli
nak a konstancai ki
a munkásokat.
Jorga kérdi a k
tert, hogy milyen
foganatosítani egy
kisenevi tanítónő é
kommunista előadá
Costachescu dra
igér Jorgának.
Condescu tábor
tiszték helyzetének
törvényjavaslatot,
már megszavazott é
megadja a lehetőség
arra, hogy polgári
nek be.
Land
állan
Landau zsidó kép
felszólal, aki ismét
sági törvényjavaslat
geti. A trónbeszéd
lat betérését, ér
ban a kormány ne
szesszióban megszav
gársági törvény mód
nem ki számára inter
rámutathasson azokr
a javaslat betérés
sürgössé teszik.
Bogos beszarabiai
volt miniszter, csatl
pellációjához.
Kisebbségi
hassanak r
Pamfil Seicaru k
tanítóképezkéknél ve
és német szekciókat
tanítók kisebbségi is
sanak. Costachescu k
ter válaszában kijele
négy felekezeti tanít
kormány foglalkozik
hogy a Pamfil Seicaru
kat az állami képezd
A
Hegedüs Nándor
szólva, rámutat arra
gyvi minisztérium k
tanítókat küldött a
Ezután áttérnek a
kamatuzsora elleni
repe. Andrei profess
gyvi miniszter szől
amelynek véleménye
jogi jelentősége van.
szel foglalkozik, amely
hogy bár Románia m
ipar háboru utáni korn
ipar érdekeit tartotta
kitermeltek egy ugyne
amelyből vajmi kevés
meggazdaságnak s ez i

Mi az a Béga-kanális ügy?

A párizsi kölcsöntárgyalásokkal kapcsolatosan ugyszólván nap-nap után felmerül a Béga-Temes kanális ügye. Ez az ügy egyike volt a legkényesebb problémáknak, amelyeket a kölcsön megkötése előtt rendezni kellett s elsősorban volt okozója annak, hogy a tárgyalások ily hosszú ideig húzódtak el. A hollandiai bankárok ugyan is — akiknek a Banque de Paris et du Pays Bas révén nagy befolyásuk van a kölcsöntárgyalásokban, a kanális ügy rendezéséhez kötötték a kölcsön kibocsátásában való részvételüket. Hetekig tartó tanácskozások után sem sikerült az ügyet mindkét fél melegegésére likvidálni s a hollandiaiak éppen ezért nem is vesznek részt a kölcsön lanszirozásában.

A kanális-ügy egyebekben éles sajtópolémia adott alkalmat a bukaresti lapokban, miután az Universul egyik volt liberális miniszter kijelentésére hivatkozva, azt állította, hogy a nemzeti parasztpárti kormány 368 millió lejt kínált fel az ügy rendezésére, ugyanakkor, amikor a legutóbbi liberális kormány ezt a kényes kérdést 60 millió lejre is likvidálni tudta volna. Az ellenzéki sajtó panamát szimatolt s kevésen mullott az, hogy a Béga csa torna nem változott át egyik napról a másikra Románia panama-csatornájává. Az ügyben parlamenti interpelláció is hangzott el, amelyre válaszul Mironescu miniszterelnök kimerítő felvilágosításokat adott arról, hogy mi is van tulajdonképpen ezzel az ügygel, amelyről mindenki beszél, anélkül, hogy bárki is ismerné.

1872-ben egy társaság alakult a Bánságban azzal a céllal, hogy a Béga és Temes közötti csatornát a környező területek öntözésére használja ki. Körülbelül 470 hektáry területet kellett a kanális révén megöntözni, ez azonban olyan összegeket igényelt, amelyekkel a társaság nem rendelkezett. Éppen ezért 1879-ben kölcsön telvétele határozták el magukat s kötelezvényeket bocsátottak ki, amelyeknek egy része osztrák, másik része pedig hollandiai kezekbe került. Egy ideig a társaság rendesen fizette a szelvényeket. Közbejött azonban a háború, amelynek kitörésétől kezdve nem fizetett a társaság sem a holland, sem pedig az osztrák kötelezvénybirtokosoknak. A háború azonban megváltoztatta a társaság helyzetét is. A Béga-Temes kanális elosztódott Románia és Jugoszlávia között, mégpedig oly módon, hogy a megöntözendő terület 53 százaléka került Romániához és 43 százalék jutott Jugoszláviának.

A kötelezvényeket természetesen magának a társaságnak kellett volna fizetni, amelyik a kölcsönt felvette. A magyar állam azonban, hogy a kötelezvények plaszirozását biztosítsa, két kötelezettséget vállalt magára:

1. Gondoskodni fog a szelvények visszaváltásához szükséges összegek behajtásáról. Megállapították ugyanis, hogy a társaság tagjai milyen mértékben kötelesek a kölcsön visszafizetéséhez hozzájárulni. Ezekről a tagoktól kellett volna a magyar államnak az összegeket beszédni.

2. Minthogy a kötelezvények tulajdonosai tartották attól, hogy nem fogják az annuitásokat pontosan megkapni, a magyar állam magára vállalta azt, hogy a társaság tagjainak hozzájárulásaiból tartaléktökeket fog képezni, amelyből a félvekenként esedékes visszafizetések eszközését biztosítja.

A békeszerződések értelmében Románia magára vállalta a magyar állam összes kötelezettségeit, így tehát azt is, hogy biztosítja a Béga-kötelezvények tulajdonosai számára követeléseik behajtását és a visszafizetés biztosítására egy tartaléktöke képezését.

A kötelezvény-tulajdonosok a párizsi tárgyalások során azzal érveltek, hogy sem az annuitásokat, sem pedig a kamatokat éveken keresztül nem tudták megkapni, miután a jugoszláv és román kormányok nem gondoskodtak az összegek behajtásáról és a tartaléktöke képezéséről. Ennélfogva ezek a kormányok most kötelesek mindent megfizetni, mégpedig nem

*

papírpénzben, hanem aranyban. A kölcsön összege annak idején 35 millió korona volt. Ennek egy jelentékeny részét a társaság még a háború előtt visszafizette. Közben azonban a kamatokkal és késedelmi kamatokkal együtt a külföldi tőkések követelése 30 millió koronára nőtt fel, amiből Romániára körülbelül 21 millió korona esik.

A külföldi tőkések azt állítják, hogy a Béga kanálisból származó tartozások állami tartozásoknak tekintendők és mint-hogy Románia 1922-ben revalorizálta az

összes állami tartozásokat, a Béga kanálisból folyó tartozások is aranyban fizetendők vissza. Ezzel szemben Románia delegátusai azt állítják, hogy itt nem állami tartozásról, hanem egy magántársaság adósságairól van szó és minthogy Románia összes polgári papírpénzben fizették ki összes adósságaikat, ezt is papírpénzben kell visszafizetni. Ennek alapján egy koronát 50 baninak számítva, a 21 millió koronával szemben a román delegátusok 10 millió 800 ezer lejt ajánlottak fel a holland bankároknak a Romániára eső tartozás kompenzálásaképpen. A holland bankárok nem hajlandók koncedálni a román kormány álláspontját és így valószínű, hogy a kérdésben a hágai döntőbíró fogja a végső szót kimondani.

Általános sztrájkot proklamáltak a spanyol vasutasok

Madrid, február 27. A spanyol vasutasok szövetsége proklamálta az általános sztrájkot, mert a kormány a vasutasok előterjesztett követeléseit közül csak a lényegteleneket találta teljesíthetőnek. A vasuti forgalom fenntartása érdekében a kormány az esti órákban két utaszezredet mozgósított.

Madrid, február 27. Az általános

vasutassztrájk miatt a fővonalakon csak csökkentett mértékben tudják fenntartani a forgalmat.

A sofförök egy része is sztrájkba lépett s így a kisebb városok élelmézséiben napok mulva kétségtelenül nehézségek lesznek. Most még teherautókon szállítják a főváros közelében lévő városokba az élelmiszereket.

Egy zsidó tudóst kiűldöztek a minszki egyetem katedrájáról

Izrael Massisnak el kellett hagyni a katedráját, mert külön véleménye volt a zsidó nép osztálytagozásáról

Berlin, február 27. Moszkvai híradások szerint egy hírneves zsidó történétíró, a fehérorosz tudományos akadémia tagját és a minszki egyetem professzorát, Izrael Massist kirekesztették a kommunista pártból, mert magatartása gyanús volt. A „Pravdában“ nagy cikk jelent meg ellene Chaim Dunetz tollából, aki már régebben heves vitát folytat Massis professzorral. A tudós ellen az a vád, hogy idealizálta a „Bund“ nevű zsidó szocialista alakulatot, holott ez nem kommunista, hanem szociáldemokrata alapelveket vall.

A tudós a külföldi polgári tudósokkal barátságot tart fenn, akiket többiben meghívott az orosz történelmi kutatások elvégzésére. Többiben meg is védelt a fehéroroszországi szociáldemokratákat. Legnagyobb büne azonban az volt, hogy nem ismerte el a zsidó nép osztálytagozását. Szerinte a zsidó népek egészen más társadalmi struktúrája van, mint a többieknek és nem lehet a zsidókat úgy kategorizálni, mint a többieket. Massis az üldözések következtében kénytelen lesz katedrájáról lemondani.

A szakszervezeti törvény módosító javaslatának bizottsági leszavazása felborította az angol liberálisok és a munkáspárt közötti jóviszonyt

A kormány előkészíti az 1780-ból származó és a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény módosítását

Döntő stádiumban az indiai alkirály és Gandhi tárgyalásai

London, február 27. Az alsóház bizottsága 37 szavazattal 31 ellenében liberális részről előterjesztett módosítást fogadott el a sztrájkotörvény általános sztrájkra vonatkozó szakaszához, amely szerint ez nem érítheti a lakosság egészségét szolgáló közlekedési és vizszolgáltató üzemek folytonosságát. A módosító indítvány elfogadása nem idéz elő kormányválságot, mert a kormány csak akkor terjesztené elő lemondását, ha a felvetett bizalmi szavazás során érné leszavazás. Citrine, a szakszervezeti kongresszus főtítkára a Press Association egyik szerkesztője előtt odanyilatkozott, hogy a bizottsági vereség miatt a kongresszus a kormánynak a novella visszavonását fogja tanácsolni.

Politikai körökben élénken kommentálják a liberálisok tegnapi szerepét az alsóházi bizottságban a szakszervezeti novella tárgyalásán benyújtott módosító indítvány alkalmából.

Megállapítják, hogy a munkáspárt és liberálisok között az utóbbi hónapokban támadt jóviszonyt ez a magatartás felborította s az elhidegülés nemcsak a politikai következményekkel járhat. Ezzel egyidejűleg az angol kormány előkészíti a vasárnapi munka-

szünetről intézkedő 1780-ból származó törvény novelláris módosítását. A javaslat a régi törvényt hatályon kívül helyezi s a helyi hatóságok tetszésére kívánja bízni, hogy milyen nyilvános szórakoztató előadásokat fognak engedélyezni vasárnapokon.

Az angol vallásos testületek máris nagy agitációba kezdtek a novella ellen s azt akarják elérni, hogy a százötven éves törvény továbbra is érvényben maradjon.

London, február 27. New Delhiből jelentik, hogy Lord Irwing alkirály megkapta az angol kormány választását a Gandhi által előterjesztett követelésekre.

Az alkirály ma újra fogadja Gandhit s az új utasítások birtokában a megbeszélések a mai napon kétségtelenül döntő stádiumba léptek.

A Reuter távirati iroda jelenti New Delhiből, hogy lord Irwing indiai alkirály ma délutánra magához kérte Gandhit.

India hindu lakossága feszült figyelemmel kíséri a mai döntő jellegű tárgyalásokat.

A lapok hangja általában bizakodó.

Skótok

Nevezetes könyv jelent meg most Angliában. A címe ez: Canny Talles Fae Aberdeen. Ez skóttul van, magyarul pedig annyit tesz: „Ravasz történetek Aberdeentől.“ Aberdeentől élnek tudniillik a legskóttabb skótok és ez a könyv az eredeti, hamisítatlan skót viccek gyűjteménye. Az eredeti skót viccek talán nem oly pikánsak, mint a Párizsban készültek, de mindenestre rendkívül tanulságosak. Egész különös, száraz, fanyar humoruk van. Ime néhány diszpeldány:

Egy skót a város legforgalmasabb pontján egy pennyt talált és fel akarta venni a földről. Jött egy autó és agyongázolta. A vizsgálóbíró megállapítása így hangzott: „A skót természetes halállal halt meg.“

A skót kisfiú a vízbe esik és az apa öt silling jutalmat ígér annak, aki élve visszahozza a habokból. Egy matróz beugrik a vízbe és élete kockázatásával kiment a gyermeket. A fiút eszméletlenül hozzák partra és mesterséges lélegzéssel térítik magához. Az apa átnyújt a matrózának két és fél sillinget.

— Uraim, ön nekem öt sillinget ígért — mondja a matróz.

— Igen, de csak arra az esetre, ha élve hozza ki a vízből. A fiu pedig már félíg halott volt, amikor kihozta.

A skót macskatulajdonos levele a mérsároshoz.

— Kérem, ma ne küldje a szokásos májadagot a macska számára, mert a macska ma egeret fogott.

„Az életunt skót elhatározta, hogy öngyilkos lesz: gázal fogja megmérgezni magát. Minthogy pedig a gáz sokba kerül, belopózott a szomszédja lakásába, ott nyitotta ki a gázcsapot — de gáz nem jött ki. A skót szemügyre vette a készüléket és rájött, hogy csak egy penny bedobása után jön ki a gáz. A skót szomorúan hazament tehát és nem lett öngyilkos.

Ha a skót gyerekek fagyalatra kérnek pénzt, a papája rémtörténeteket mesél nekik, hogy a fagyalt nélkül is végigfusson a hátukon a hideg.

„A skót tengerparton a habok palackot vetnek a szárazra. Valaki felveszi az üveget és egy cédulát talál benne. A cédulán a következő szöveg:

— Ezuton közlöm, hogy hajótörést szenvedtem. Amennyiben a víz nem vetné partra holttestemet, csak ezt az üveget, kérem a megtalálót, vigye a palackot More fűszereshez, adja át a kétpennys betét ellenében és a két penny juttassa el elárult családhoz.

Aberdeenben leszállították a villamosjegy árát. A skótok méltatlankodtak:

— Ez a legnagyobb szemtelenség. Eddig az ember három pennyt takarított meg, ha villamos helyett gyalog ment, most pedig csak kettőt. Így huzzák ki az ember zsebéből a pénzt.

Egy skót apa új cipőt vett a fiának és vasárnap délelőtt elvitte benne sétálni. — Vigyázni kell az új cipőre, hogy el ne kopjon — mondta fiának — lehetőleg lépj nagyokat.

A kedves skót viccgűjtemény élén fényképe van, amely Aberdeen város főterét és főuccáját ábrázolja. A tér és az ucca teljesen üresek, egyetlen jármű és ember sem látszik rajtuk a fénykép felirata ez:

— Aberdeen egy uccai gyűjtés napján. A legérdekesebb a dologban az, hogy — mint az előszóból megtudjuk — Aberdeenben van egy klub, amelynek tagjai azzal foglalkoznak, hogy skót vicceket gyűjtenek és azokat egymásnak elmesélik. Ez a klub adta ki a viccgűjteményt, abból a célból, hogy a skótok sajátmagukon nevessezenek. De melyik skót fog skót viccekért pénzt kiadni?

Minden regénynél érdekesebb olvasmány

II. Vilmos császár emlékiratai

„ESEMÉNYEK ÉS EMBEREK AZ 1878—1918. ÉVEKBŐL

Ára 160 lejt helyett 40 lejt

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Vidékre 48 lejt pénz, vagy bélyeg ellenében portómentes szállítást

Hitler elvesztette

A üze

Szocialista

Berlin, február 27.

Ami most Németországban a katolicizmus harca ellen. Hosszú lehetett világosan. A türelmes és övezredből okul. A türelmes és övezredből okul. A türelmes és övezredből okul.

Vagy lehet-e végszinte ugyanabban Brünning, Németország, házkutatást szocialisták székhely adatokat tár a kor Kaas preláus, tan hadat üzen H. Sziléziában a fajgyűlölet, de velük szembenálló alakulnak, megjelölökus püspökök minden egyes passz nemzeti szocialisták elkészítetkeltől, az egcialisták előtt bezpuit, sőt a lelkeszák, hogy az áldozsítsék-e a nemzeti és már előre leszakik vezéri szerepveik sorában, mindeők.

Már az első össodott, hogy a katikusaival és politikai, isko szemben

a népgyűlési horeserepedett nemtikusok

Ennek a tehetetlen nagy dérrrel-durrall vitás, mely talán a harcokra vágyódott, de minden bészétteti a Hitler-pömegét. Ezek a politikai szocialisták jvazataikat, naciona keinek az eddiginmét várták a meparlamentből való szocialisták elarul. Körülbelül nyolcm és véleménye enkapcsolódott a törMa tisztára a szoz hogy a jobboldaltaktikai pozíciót sem. E pillanatban xista pártok — a kommunisták — eséggel rendelkezneben.

A szociálerzete

Ha a szociáldemónul dolgoznának, államérdekdek fölé a honvédelmi költés segítségével vi

Modern

Ivan Goll, AndrWerfel, Max Bro

zsidó

(Herz könyvtár)ben pórtómentese köny

Ha influenza, köhögés vagy berekedt úgy igyon
Sicilia gyogyvizet
 mert az a legjobb nyálkaoldó és köptető
 Kapható minden fűszerüzletben

Hitler elveszti a talajt Németországban

A német katolicizmus nyílt harcot üzent a kampóskereszteseknek

A hillerista vezéreket tilos az áldozat szentségében részesíteni. Brüning örül a kampóskeresztesek parlamenti kivonulásának

Szocialista—katolikus fegyverbarátság

Berlin, február 27. A frontok felfejlődtek.

Ami most Németországban kezdődik, az a katolicizmus harca a nemzeti szocializmus ellen. Hosszu éveken keresztül nem lehetett világosan látni a hadállásokat. A türelmes és óvatos egyház, mely évezredek óta okul és évszázadok politikáját csinálja, most is tudott várni. A katolicizmus öntudatos biztonságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy akkor kezdte meg a döntő küzdelmet, mikor az ellenfél legerősebbnek, leghatalmasabbnak és legdiadalittasabbnak látszik.

Vagy lehet-e véletlenek sorozata, hogy szinte ugyanabban az órában, mikor Brüning, Németország katolikus kancellárja, házkutatást rendeztet a nemzeti szocialisták székházaiban és kompromittáló adatokat tár a nyilvánosság elé, amikor Kaas prelátus, a centrum vezére, nyíltan hadat üzen Hitler táborának, amikor Sziléziában a fajvédő szervezetekhez hasonló, de velük természetesen százszázalékosan szembenálló katolikus organizációk alakulnak, megjelenik a bajorországi katolikus püspökök pásztorlevele, melynek minden egyes passzusa egy-egy csapás a nemzeti szocialista mozgalom számára. A lelkészeket eltiltják a mozgalomban való részvételtől, az egyenruhás nemzeti szocialisták előtt bezárják a templomok kapuit, sőt a lelkészek mérlegelésére bizák, hogy az áldozás szentségében részesítsék-e a nemzeti szocialista párt tagjait és már előre leszögezik, hogy olyanok, akik vezéri szerepet játszanak Hitler hívei sorában, mindenesetre kirekeszteni.

A katolicizmus válaszuton

Már az első összecsapásnál bebizonyosodott, hogy a katolikus Németország politikusaival és politikusával, ezekkel a diplomatikus, iskolázott államférfiakkal szemben

a népgyűlési hordókon pártvezérekké... cserepedett nemzeti szocialista politikusok tehetetlenek.

Ennek a tehetetlenségnek bizonyítéka a nagy dérrrel-durrallal beharangozott passzivitás, mely talán lelkesítést kelt az uccai harcokra vágyó guerrilla-csapatok között, de minden bizonnyal gondolkodásra készteti a Hitler-párt választóinak nagy tömegét. Ezek a választók, midőn a nemzeti szocialisták jelöltjeire adták le szavazataikat, nemzeti és gazdasági érdekeinek az eddiginél energikusabb védelmét várták a megerősödött párttól. A parlamentből való kivonulással a nemzeti szocialisták elárulták saját választóikat. Körülbelül nyolcmillió szavazó törekvése és véleménye ennek következtében kapcsolódott a törvényhozás munkájából. Ma tisztára a szociáldemokráciától függ, hogy a jobboldal kivonulásával adódó taktikai pozíciót kihasználják-e avagy sem. E pillanatban az ugynevezett marxista pártok — a szociáldemokraták és kommunisták — együttesen öt főnyi többséggel rendelkeznek a csonka parlamentben.

A szociáldemokraták felelőssége

Ha a szociáldemokraták ép oly felelőtlenül dolgoznak, mint Hitler hívei és az államérdekek fölé helyeznék az agitációt, a honvédelmi költségvetést a kommunista segítségével visszautasíthatnák.

Modern sidó költők

Ivan Goll, Andre Spire, Jabotinszky, Werfel, Max Brod, Avigdor Hameiri, stb.

zsidó versei

(Herz könyvtár) 20 lej beküldése ellenében pórtmentesen küldi az Uj Kelet könyvosztálya.

Természetesen ez nem fog bekövetkezni, mert a német szociáldemokrácia pillanatnyi látszatsikereikért nem adja cserébe azt a szerepet, mely reá, mint a leghatalmasabb államalkotó pártra tizenkét esztendeje hárul.

A népgyűlési sikerekhez szokott horog-

keresztesek meg voltak győződve, hogy parlamenti kivonulásukat — melyre valóban minden tényleges okuk hiányzott — általános pánik fogja követni. Nagyon csalódtak. Brüninget, aki úgy látszik felkészült a végleges leszámolásra, a kivonulás a legkevésbé sem zavarta. A nemzeti szocialista alelnök helyébe új el-

Hat hajó süllyedt el a feketetengeri viharban

Csak néhány matrózt sikerült megmenteni, mert egy segítségre siető hajó is elsüllyedt

Bucuresti-Bukarest, február 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Konstancából jelentik, hogy a Fekete tengeren pusztító borzalmas viharok tegnap hat hajó esett áldozatul. A Wilfield nevű angol petróleumtank a Bosporustól 8

mérföldnyire süllyedt el, a segítségére siető Treviran német teherhajó szintén a hullámok martaléka lett. Ugyan ezen a környéken a Raila norvég és a Seres német hajók is elpusztultak, valamint két orosz gabonaszállító hajó.

nők kerül, a bizottságok munkája nyugodtan folyik tovább és legfeljebb az bizonyosodott be, hogy a komoly munka parlamentjében a szélső jobboldal ép olyan fölösleges volt eddig, mint amilyen fölösleges maradt továbbra is. A nemzeti szocializmus, mely eddig szervezetségével tudott jelentőségénél nagyobb pozíciót kiharcolni magának, most szembetalálja magát egy ezerszerte erősebb és hatalmasabb szervezettel, — a katolicizmussal. Ami most a parlamentben és a parlamenten kívül folyik, az a küzdelemnek csak első etapja. De máris kétségtelen, hogy melyik oldalé lesz a győzelem.

A legszigorubb titoktartással kezelik Henderson és Alexander római tárgyalásainak eredményeit

Henderson époly bizakodó, mint Párizsban volt. Ma utaznak el Henderson és Alexander Rómából

Róma, február 27. A Palazzo Chigi-ben egész napon át folytak Henderson és Alexander, másrészt Grandi és Siriani olasz tengerészeti miniszter között a tengerészeti megbeszélések. A két angol miniszter a délután folyamán egy óra hosszat tárgyalt Mussolini miniszterelnökkel is. Beavatott helyen úgy tudják, hogy Henderson és Alexander szombaton utaznak el Rómából.

A lapok római jelentése szerint az angol tárgyaló miniszterek az olasz fővárosban eredményesen befejezték az olasz kormányférfiakkal folytatott megbeszéléseiket.

Henderson és Alexander ma a római francia nagykövetnél a Villa d'Esteben tettek látogatást és informálták a flottatárgyalások római eredményeiről.

A két miniszter szombaton utazik el s az ut megszakítása nélkül tér vissza

Angliába.

Az angol és olasz tengerészeti szakértők délelőtt tanácskozást folytattak. Délben Henderson újra találkozott Grandival és vele megbeszélést folytattak.

A tárgyalások eredményét a legszigorubb titoktartással kezelik, de kedvező jelnek veszik, hogy az angol külügyminiszter éppolyan bizakodó, mint Párizsban volt.

Erdély és a Regát harca a Mezőgazdasági Kamarák elnöki székéért

Potarca lett a Mezőgazdasági Kamarák elnöke, Serban professzort csak alelnökké választották meg

Bucuresti-Bukarest, február 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt zajlott le általános érdeklődés mellett a Mezőgazdasági Kamarák elnökének megválasztása. Camarasescu eddigi elnök kénytelen volt lemondani, miután megállapítást nyert, hogy nem töltheti be egy időben a munteniai tartományi igazgatói méltóságot a mezőgazdasági kamarák elnökségével. Az erdélyi kormánypárti képviselők Mihai Serban professzort, a kolozsvári mezőgazdasá-

gi akadémia rektorát jelölték egyhangulag az elnökségre és ezt a határozatukat a sajtó útján publikálták is, hogy a jelölésnek nagyobb súlyt adjanak. Serban professzor ismeretesen a mezőgazdasági problémák kiváló szakértője és eredetileg alminiszternek volt a földművelésügyi minisztériumba jelölve. Az erdélyi parlamenterek rekompenzációnak szánták Serban professzor számára az elnökséget.

A tărănisták azonban Potarca föld-

művelésügyi alminiszter jelölését támogatták és ehhez a jelöléshez minden körülmények között ragaszkodtak. Mihailache belügyminiszter, mint Maniu helyettese, arra a kényelmes álláspont-ra helyezkedett, hogy nem avatkozik bele a választásba és az elnökség kérdésének eldöntését a mezőgazdasági kamarák delegátusaira bizza. Minthogy pedig Maniu Gyula, a párt elnöke, külföldön tartózkodik, senki sem akadt, aki ebben a belső pártkérdésben a kellő autoritással tudott volna fellépni és meg tudta volna akadályozni azt, hogy a kormánypárt két frakciója közötti konfliktus a nyilvánosság elé kerüljön.

A mezőgazdasági kamarák elnökévé a többségben lévő regáti delegátusok Potarca földművelésügyi alminisztert választották meg, míg Serbant az alelnöki tisztségre jelölték.

A mezőgazdasági kamarák szövetségének ülését egyébként Camarasescu, a lemondásban lévő elnök nyitotta meg, majd Madgearu földművelésügyi miniszter szólt fel és a mezőgazdasági krízis okait ismertette. Madgearu rámutatott azokra a tárgyalásokra, amelyek az európai agrárállamok uniójának megalakítása és a preferenciális rendszer bevezetése érdekében folynak, majd kijelentette, hogy a gabona értékesítéséről szóló törvény alkalmazása javulást fog hozni a mezőgazdasági termékek áraiban.

Ma kezdődik a Magyar Színház-mozgó új korszaka
Szombaton, vasárnap és a következő napokon 3, 5 és 7 órakor a

Négy ördög

főszerepben Janet Gaynor és Charles Farrel (Monopol Astra Cinegrafica)
Helyárak 10, 20, 30 lej .

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné

Tom Mix: A titokzatos detektív

és

Az éneklő felhő

FRED THOMSONNAL

Minden ötvenedik jegy tulajdonosa ajándékot kap

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi bányászati zsidósság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Helyesbítését csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Hősülyedés várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint változókéony időjárás várható, északra forduló szelekkel, hősülyedéssel, sok helyütt csapadékkal, esővel, vagy hóval. A hőmérséklet Budapesten ma délelőn 9 fok Celsius.

— **Sorozás.** A kolozsvári hadkiegészítő parancsnokság értesíti a hadkötelek íjaitól arról, hogy a kolozsvári hadkiegészítőnél március hó 2-től 9-ig a kolozsvári, 11-től 18-ig a hunyadi, 20-tól 24-ig a hidas, 26-tól 28-ig a borsai, 30-tól április hó 1-ig a gyalui, április 15-től 18-ig a moci, 20-tól 22-ig a sármási járáshoz tartozó hadkötelesek tartoznak sorozásra megjelenni. A kolozsvári illetőségűek sorozását április 24 és május 18-ika között tartják meg. Ugyanekkor sorozzák az egyetemi hallgatókat és a határidős hadköteleseket is.

— **Ha hashajtóra van szüksége,** vegyen be este 2 szem piciny Artui dragéet, reggelre enyhe, biztos széke lesz.

— **Rockefeller vissza akar restauráltatni** egy amerikai várost. Newyorkból jelentik: Rockefeller amerikai petróleumkirály elhatározta, hogy Williamsburg virginiai várost százötven év előtti állapotában „visszarestauráltatja”. A városban felállítják a régi kollégiumot, az első amerikai színházat, az első könyvtárat, viszont kitéleptik a város területéről a táv-vezetékeket és villamosvasutat. A visszarestaurálás egy milliárd lejbe fog kerülni.

— **Megnyílt a Zsidó Népkönyha.** E hó 28-án a Zsidó Nőegylet megnyitotta népkönyháját a Calea Victoriei (Magyar u.) 85. szám alatti székházában, hol minden nap zsidó munkaképtelen, elaggott iparosok és szegények részére ingyen osztanak ki 100 adag ebédet, mit hazavisznek. Önkéntes adományokat akár pénzből, akár természetben köszönettel fogad a Nőegylet elnöksége (C. Victoriei 85.).

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen** egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz szabadba teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán behizonyult, hogy a Ferenc József víz szellemi munkásoknál, neurasténias embernél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatása gyomor- és bélbetegségekre. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Kigyóméreg-szérum az epilepszia ellen.** Londonból jelentik: Az orvosi tudomány szenzációs eseményéről számol be a Lancet című angol orvosi folyóirat, amely szerint érdekes kísérletek folynak, hogy kigyóméreggel gyógyítsák az epilepsziát. Egy amerikai orvos „crotalin” nevű gyógyeszkert készített az amerikai csörgőkigyóméregből, dr. F. Mehmarto angol orvos pedig „contratoxin” nevű szérumot állított elő különböző kigyóméregből. Legújabbban Port. Elisabeth (Dél-Afrika) kigyóméreg-parkjának igazgatója, F. W. Fridrimson egy „venene”-nek nevezett vegyületet készített ugyancsak különböző kigyóméregből, melynek használata állítólag Dél-Afrikában már nagyon elterjedt és az epilepszia gyógyítása terén szép sikereket értek el vele.

— **Hanau asszony sztrájkol.** Párizsból jelentik: A Gazette du Franc ismeretes újságerében szombaton váratlan fordulat következett be. Mivel a bíróság visszautasította a könyvszakértők jelentése ellen Hanau asszony által beterjesztett elleneszkertői véleményét, a vádlott Marthe Hanau bejelentette a bíróság elnökének, hogy lemond minden védekezésről és védekezőtől is visszavonja a megbízást. Felhívta az elnököt, hogy a hetek óta tartó tárgyalásnak végre szakítson véget és hirtelenszen ítéletet. Ezután pedig elhagyta a tárgyalási termet, úgyhogy a bűnügy tárgyalását nélküle kellett folytatni. Dominie védő ezután közölte, hogy lemond a védekezéséről. Az elnök félbeszakította a tárgyalást és közölte, hogy két napi megfontolási időt ad Hanau asszonynak, hogy újra megjelenjen és védekezzék.

A kórbonctan professzora lett Lupu dr., a parasztpárt vezére

A temperamentumos politikai vezérből a bukaresti egyetem tanára lett

Bucuresti-Bukarest, február 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes hírt hozott ma délután a táviró Bukarestből. Dr. Lupu Nicolaet, a parasztpárt temperamentumos vezérét, aközoktatásügyi miniszter a kórbonctan professzorává nevezte ki a bukaresti egyetem orvosi fakultásán. A hír főleg azért hat meglepetésszerűen, mert dr. Lupu a parasztpártból való kilépése óta nem a legjobb viszonyt tartott fenn volt politikai barátaival és a jelenlegi kormány többször is súlyos támadá-

sokban részesítette. Lupu dr. egyébként életében sokkal több időt töltött el a politikával, mint amennyit orvosi hivatásának szentelt és Bukarestben arról sem tudnak, hogy az elmúlt tiz esztendőben dr. Lupu orvosi prakszist egyáltalán folytatott volna.

Ha kinevezése mégis megtörtént, úgy ez arra mutat, hogy a parasztpárti vezetők sikerült ellenzéki magatartása ellenére is fenntartania a baráti kapcsolatokat a jelenlegi kormány egyes tagjaival.

— **Dr. Elekes Miklós előadása az Ezrában.** A kolozsvári Ezra Zsidó Főiskolai Hallgatók és Intellektuális Egyesülete március 1-én, vasárnap d. u. pontosan fél 4 órai kezdettel tartandó gyűlése keretében dr. Elekes Miklós tart előadást „A mai ifjuság szexuális problémái” címmel. A tudományos előadás, amely az egyesület Calea Victoriei 29 szám alatti helyiségében lesz megtartva, vendégeket is szivesen lát a vezetőség.

— **A Haggibbor tornászok figyelmébe.** A Haggibbor újjászervezett torna szakosztálya március 2-án, hétfőn este fél 8 órakor kezd meg ismét működését a református kollégium tornatermében. Akik a szakosztály munkájában részt akarnak venni, a jelzett időben pontosan jelenjenek meg.

— **A kedvezményes vámtetelek kérdésével** foglalkozott a várható termés elhelyezésével foglalkozó gabona-konferencia. Párizsból jelentik: A várható termés elhelyezésével foglalkozó gabona-konferencia ülést Briand nyitotta meg. Az értekezleten Lengyelország, Románia, Jugoszlávia és Magyarország delegátusai megfigyelőként vettek részt. A konferencia tegnap egész napon át a kedvezményes vámtetelek kérdésével foglalkozott. A várható termés elhelyezésének megoldására hivatott konferencia mai ülésén a mezőgazdasági hitelkérdés megszervezéséről tárgyaltak.

— **A Nőegylet teadélutánja.** A kolozsvári Zsidó Nőegylet március hónap elsőjén, délután 5 órai kezdettel a Newyork nagytermében táncal egybekötött teadélután rendez. A jótékony célra való tekintettel minél számosabb megjelenést kér az elnökség.

— **Achmed Zogu meggyilkolt szárnysegéde** holttestét hazaszállítják. Bécsből jelentik: Alexander Topolaj albán királyi szárnysegéd koporsójára Zogu király bérkoszorút helyezett. A merénylőnél életét vesztett szárnysegéd koporsóját Olaszországba szállítják vasuton s olasz kikötőből hajón viszik át Albániába.

— **Orvosi hír.** Dr. Samu Dezső bőrgyógyász és venerológus orvosi rendelőjét Piata Unirii (Főtér) 9. I. emelet megnyitotta. Rendel. bőr- és nemi betegek részére 12—2 és 4—7-ig.

— **Csehországban is sok a munkanélküli.** Prágából jelentik: A munkanélküliek élelmezési segélyére március hónapra 12 millió koronát utaltak ki. Ez a magas összeg is mutatja a munkanélküliek számának igen jelentős emelkedését, mert az elmúlt három hónap alatt mindössze 8 milliót kellett erre a célra felhasználni.

— **Értesítés.** A szokásos zajen Adari templomi gyászbeszédet folyó évi március 1-én, vasárnap délután 5 órakor tartja Glasner Akiba főrabbi a Páris ucai nagy templomban.

— **Amerikában harminc orvost tartóztattak le a szesztilalom kijátszása miatt.** Newyorkból jelentik: Általános feltűnést keltett 30 orvos letartóztatása, akiket a szesztilalmi törvény kijátszása miatt vettek őrizetbe. Az orvosok pácienseiknek receptre alkoholt adtak a gyógyszerárakból.

A Casa Autonoma a Monopolurilor, kéri a dohányárusokat, hogy lássák el magukat idejében

„Fumosan”

speciális szalagellátott nikotinmentesített cigarettákkal, hogy a fogyasztóknak rendelkezésére állhassanak. A dohányárusok ingyen kapnak a raktáraktól „Fumosan” feliratú táblácskákat.

NAPROL-NAPRA

Szombaton kezdődnek Berlinben a műkorcsolyázó világbajnokságok versenyei. Az egyéni férfi és női világbajnokságokat szombaton, a párost vasárnap bonyolítják le.

Doumergue francia köztársasági elnök elvállalta az ezidei uszó Európa-bajnokságok fővédnökségét. A versenyeket augusztus 23-tól 31-ig tartják meg a francia fővárosban a tourellesi uszodában.

Charlie Chaplin a napokban elhagyja Londont és a kontinensre utazik. Úti programját Párizsban fogja összeállítani.

A szegényebb lakosság élelmezésére a német kormány március elsejétől engedélyt adott 50 ezer tonna fagyasztott hus vámentes importjára. Az intézkedés szociáldemokrata közbelépésre történt.

A newyorki Metropolitan Opera Jeritza Mária ezévi nagy sikerei következtében új ajánlatot tett az énekesnőnek két év múlva lejáráó szerződésének újabb jelentős időtartamu meghosszabbítására. Az opera 1938-ig leköti Jeritzát az eddiginél sokkal magasabb gázsival. Jeritza az ajánlatot elfogadta s aláírta szerződését. Ez évben Jeritza márciusban is Newyorkban az operában fog énekelni.

Balbo olasz légügyi minisztert és óceánrepülő társait tegnap Milanóban ünnepelték. Az óceánrepülők délelőn látogatást tettek Arnaldo Mussolininál a Popolo d'Italia szerkesztőségében.

A kórburgi kastélyban ma megünnepelték Ferdinánd bolgár exkirály 70. születésnapját. A Kórburg-család tagjai csaknem teljes számmal részt vettek az ünnepségen és jöttek vendégek Kórburgba erre a napra Bulgáriából is.

A Neues Wiener Tagblatt kopenhágai jelentése szerint Stencke dán szociáldemokrata minisztert pénzbüntetésre ítélték. A miniszter egy újságíró ellen használt sértő kitétellet követte el a vétséget, aki egyik lap hasábjain megátadta.

A teljes fogsort legbiztosabban megtarthatjuk magunknak a Gallé Frères preparátumával! Aki e tanácsot megfogadja és fogait a Gallé Frères fogpasztával és fogszappannal tisztítja, meggátolja a fogak rothadását, valamint a fogak kihullását, konzerválja és aromatizálja a szájüreget a legkellemesebb módon. A Gallé Frères fogpaszta és fogszappan a legmodernebb ilyenféle preparátum.

Árverés alá kerülnek a dohánytözsdek engedélyei. Az Autonóm Monopol pénztár igazgatósága a monopol-cikkek árusítására vonatkozó szabályzatot elkészítette. Az új szabályzat szerint a monopol-cikkek nagybani egyed-árusítására városenként és megyénként nyilvános árlejtést irnak ki. Az árlejtés kiírása csak azokra a dohányneműekre vonatkozik, amelynél eddig a Monopol Bukarestben 7, a vidéki városokban 6, a falvakban pedig 3 százalékos jutalékot fizetett. Az árveréseket március hónapban tartják meg. Itt írjuk meg, hogy az a hír, mintha a dohányárusok árát felemelnék, csak annyiban fedi a valóságot, hogy a nikotinmentes dohányneműek árát emelik fel.

Diadaljelvény, mint ócskavas. Londonból jelentik: Hilborn londoni kerület tanácsa a British-muzeum mögött felállított egyik tankot, mint ócskavasat 44 fontért adta el egy ócskavaskereskedő cégnek, amely az anyagot be fogja olvasztani. A tankot a világháboruban az angol csapatok a Somme környékén zsákmányolták a németektől és egyideig hadikölcsönjgyűzési propaganda céljaira használták, majd London egyik nyilvános tereén győzelmi trofeumként állították fel. A helyre most szükség van és miután egyetlen muzeum, vagy hazafias egyesület sem akarta ajándékolni elfogadni a tankot, a tanács kénytelen volt attól ily módom megszabadulni.

cia parlament-küliek száma

A kamara tegnap Laval kormányának amelynek azonoskezítményei, mi-menn vetették fel. A tennel 268 ellen-alistáknak egyik a kormány ellen-nyújtott in-nyogy a munkanél-szolgáló kölesont 0 millió frankra Landry munka-ítőnek mondotta holt összeg nagy-hogy Franciaor-lik száma csak óriási lárna tá-hangzottak el: övetelnük! Husz e és 25 millió a A lárna husz hogy még akkor a tüntetőket erő-ak ülésteremből. sták vezére éle-ermányt, amely hogy 350.000 son ki, odahaza munkanélküli-rol tudja, hogy a lküliek száma szerezet.

ig a Fidszi szit-ntik: A Fidszi uvaból jelentik, mas szókóár ső-fánál több, mint tte. A newyorki orton dühöngött zertett tudósítá-nyole falu csak-lt. A váratlanul volt ideje a la- A halottak szá-

stélye. A Hag-esti teaeatélye gylet táncszak-ágjai körében mutatkozik. Az t, annak követ-loszvári zsidó felt tagjai vál-szerepet: Cser-zi, Erős Györ-Nusi, Frenkel Gutfried Bözsi, lith, Katz Bös-dith, Steiner ndási Mancsi. A és azon a klub atalosak.

ET LELKÉ.

KÖZGAZDASÁG

Március 15-én állítólag megalakul az állami jelzáloghitelintézet

Szakadatlanul perdül a dob az eladósodott földbirtokok felett

Bucaresti-Bukarest, február 27. A parasztdalosságok konvertálásának kérdése újra aktualitást nyert azért, hogy a hitelező bankok tömegesen peresítették jelzálogos kihelyezéseiket, amelyekre évek óta még a kamatokat sem tudják megkapni.

A falusi gazdák tömege ellen kitért árverések nagy gondot okoznak a kormányban, amely attól tart, hogy ez a körülmény további katasztrófális áresést fog előidézni a földbirtokokban.

Komplikálja a helyzetet az a tény, hogy az állami jelzálog hitelintézet megalakulása egyre késik. Az alakulógyűlést hír szerint március 15-ére összehívják ugyan, de a hitelintézet megszervezése sok időt vesz igénybe és még hónapok telhetnek el, amíg az megkezdheti működését, addig pedig az eladósodott gazdák földjeit elárverezik. Emiatt a földművelésügyi minisztérium egy preventív akció gondolatával foglalkozik,

amellyel el lehetne kerülni az árveréseket addig is, amíg a mezőgazdasági hitelintézet megkezdheti a parasztdalosságok konvertálását.

Az állami jelzálog-hitelintézet kapcsolatban meg annyit jelenthetünk, hogy a március közepére tervezett alakuló közgyűlésre meghívják nemcsak azokat az intézeteket, amelyek eddig is foglalkoztak záloglevélkibocsátással, hanem azokat a bankokat is, amelyek a földművelésügyi minisztériumban működő szervezőbizottságnál bejelentik, hogy ők is foglalkozni kívánnak záloglevélüzlettel. Ilyen körülmények között kilátás van arra, hogy most már meg lesz valahára a régóta vajdó erdélyi magyar földhitelintézet is, amelynek részt kell vennie az eladósodott magyar gazdaosztály megmentésében és a vidéki kisbankok tehermentesítésében.

Tizenöt milliárd lej összegű életbiztosítás egy évben

A bécsi Phönix Életbiztosító Társaság eredménye A Creditanstalt vezetésével az igazgatóságban

A kontinens nagy biztosító intézetei most készítik az elmúlt évi működésre vonatkozó jelentésüket, a mérlegadatokat alapján. Az évről-évre súlyosabban érezhető világválság közepette fokozott érdeklődés nyilvánul meg a nagybiztosítók elmúlt évi eredményei iránt. Így élénken kommentálják most az európai szaklapok a wien-i Phönix készülő mérlegének előjelentését, amely a következőket tartalmazza:

A Phönix Életbiztosító Társaság, Wien, az 1930. év folyamán 624.604.277. — schilling, azaz közel tizenöt milliárd lej összegű új életbiztosítást kötött, az előző évi 592.027.381. — schillinggel szemben. Ebből a tekintélyes forgalomból az egyes országok a következő arány szerint vették ki részüket: Ausztria 21, Németország 22, Csehszlovákia 14, Magyarország 12, Olaszország és a többi nyugateurópai államok 12, Lengyelország, Jugoszlávia és Románia 14 százalék, a még fennmaradó 5 százalékot Kelet-Európában, Egyiptomban és Kis-Ázsiában kötötték a Phönix képviselői.

Színház-élet

A Román Konzervatórium Mozart-ünnepe. Az utóbbi hetekben a Román Konzervatórium két valóban értékes művészi élményt jelentő előadást nyújtott Kolozsvár, sajnos, nagyon is kisszerű zenekedvelő publikumának. Az első est keretében az intézet kiváló tanáraiból álló: Jean Bobescu, Ana Voileanu és Flor Breviman trió szolgáltatta meg Mozart, Beethoven és Tchaikowski egy-egy arisztokratikusan exkluzív és finoman megkonstruált művét. A tegnap esti előadás a klasszikus zeneirodalom talán leginvenciózusabb és a legtöbbször derűt árasztó zseniális képviselőjének emlékére volt szánva. A műsor első számaként szereplő „Varázsfuola” nyitány ugy technikai, mint dinamikai kidolgozásával a kényesebb igényekkel fellépő publikumot is teljesen kielégítette. Az A. Voileanu által zenekari kíséret mellett előadott zongorakoncert nélkülözöttépp a kiváló művésznek inkább kontemplatív és elmélyülésre hajlamos egyénisége miatt és a természetes könnyedséget és frazeológiai eleganciát, amely elengedhetetlen kelléke egy jó Mozart előadóművészeknek. Befejezésésképp a G-moll szimfóniát hallottuk, melyben a dirigáló Negrea zeneszerző-professzor a művészi hatásokat elérő eszközök gazdag tárházát ragyogtatta meg. Mindenesetre kívánatos volna, ha a Konzervatórium az estélyi si-

kerén felbuzdulva állandósítaná a kamara és filharmonikus koncertek rendezését, mellyel valóban Kolozsvár szegényes zeneéletének egy régen érzett hiányát pótolná!

Román Opera műsora

Vasárnap, márc. 1 (délután): Hoffmann meséi.

Hétfő, márc. 2: A trubadur. Vittorio Fullin híres olasz tenorista vendégfellépésével.

Kedd, márc. 3: Urhatnám polgár. Szerda, márc. 4: Aida. Vittorio Fullin híres olasz tenorista vendégfellépésével.

Csütörtök, márc. 5: Urhatnám polgár. Péntek, márc. 6: Parasztszünet és Bajazzók. Vittorio Fullin híres olasz tenorista vendégfellépésével.

Szombat, márc. 7: Hamlet (Prózaelőadás) Vasárnap, márc. 8 (délután): Urhatnám polgár.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODÁJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Ma, szombaton délután háromkor kezdődik a Magyar Színház mozgó életének új korszaka. Hangos premiérmozgójává alakul át a mai napon a Magyar Színház mozgó, amely a világprodukciónál jobb alkotásait kötötte le és a legkételetesebb beszélőgépet, a Synchronphon Electric 1931-et szerelte fel. Ma az utóbbi évek

egyik legszebb filmje, a 4 ördög kerül színre. A darabot szinpadai beállításban a legkételetesebb valcer vezetői be. Szombaton, vasárnap és a következő napokon is minden délután 3, 5 és 7 órakor a 4 ördög fut.

Szombat, vasárnap, hétfő: Frederika. Az operettszerzők fejedelmének, Lehár Ferencnek legújabb, legkételetesebb műve, a Frederika szombat este indul el nálunk hódító útjára, amely a külföldi nagy diadalok egész sorára következik. Megkapó, színes, pazar kiállítás, fordulatos, hangulatos mese és elsősorban igazi Lehár-muzsika teszik a Frederikát a legkételetesebb operetté. Nálunk Ihsz Aladár rendezi a darabot, a főszerepeket Karácsonyi Illy, Kertész Mancsi, Miklóssy Margit, Nádor Jenő, Ihsz Aladár, Nyerkes Réthely, Lantos, Czoppán Flóri, Benes Ilona, stb. alakítják. A zenekart Stefanidesz József vezényli.

A tokiói japán dalszínház keddi esti egyetlen vendégjátéka iránt óriási érdeklődés mutatkozik a közönség minden rétegében. Mindenki látni akarja a világhírű japán együttest s egy életben csak egyszer nyílik erre alkalom. A japánok 36 tagu együttesével — 12 gyönyörű gésával — érkeznek, két vagon eredeti japán díszletet és kosztümöt hoznak magukkal. Az előadás minden részletét konferanسیé teszi világosan érthetővé.

Bernhard Shaw és Curt Götz a Magyar Színházban. Szerdán este mutatja be a színház Bernhard Shaw legkételetesebb színdarabját, a Blani Posnet elárultatása című ragyogó darabot, amelyben Földényi Tompa, Fekete Mihály, Tóth Elek, Balázs, Selmeczy, Nyerkes, Komár Juliska, Bárdi Teréz, Benes Ilona, Miklóssy Margit, Nemes Mancsi, Vass Piri, stb. lépnek fel. Az óriási apparátust mozgó, páratlanul mulatságos darab mellett magyar nyelven először kerül színre Curt Götznek, a világhírű modern német írónak A háztető verebe című egyfelvonásos szatirája, Földényivel, Tóth Elekkel, Balázs Samuval. Az előadást bérletszűnetben, rendes helyárrakkal tartják meg, a három munkásdalárda részvételével.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szombaton este 9: Frederika. (Lehár Ferenc nagyoperettje, először. Karácsonyi, Kertész, Nádor, Ihsz fellépésével. 28. Premiérbérlét. Ssz. 201.)

Vasárnap este 9: Frederika. (Lehár Ferenc nagyoperettje, másodszer. 33. A. bérlét. Ssz. 203.)

Hétfő fél 9: Frederika. (Lehár Ferenc nagyoperettje, harmadszer. 33. B. bérlét. Ssz. 204.)

Kedd fél 9: A tokiói japán dalszínház 36 tagu együttesének zene-, gésa- és balettkarának egyetlen vendégjátéka. (Felemelt helyárak. Bérlétszűnet. Ssz. 205.)

Szerda fél 9: Blanc Posneti elárultatása (Shaw-darab, először). A háztető verebe. (Kurt Götz-darab, magyarul először). Az építőmunkások, a vasutasok és nyomdászok dalkarainak részvételével. Bevezeti: Salamon László. Bérlétszűnet. Rendes helyárak. Ssz. 206.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI

Szombat, február 28.

Bukarest. 12: Grammfón. 12:30: Hírek 12:50: Grammfón. 16: Katonazene. 17: Hírek. 17:15: Katonazene. 18: Rádióegyetem. 19: Grammfón. 20: Mozart hangverseny.

Budapest. 9:15: Zenekari hangverseny. 9:30: Hírek. 12:05: Rádió házikvartette. 12:25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2:45: Hírek. 4:10: Bozay Margit felolvasása. 4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5: Piramisok, repülőgépek és tovább. Felolvasás. 5:35: Cigányzene. 6:10: Téli testápolás. 6:35: Nagy hangv. II. D-dur szimfónia. III. Lenóra nyitány. III. Eroica szimfónia. 8: Kuruc est. Utána Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Zenekari hangv. Mendelssohn: Szentivánéji álom, Kienzl: Bibliás ember, Verdi: Othello, Wagner: Siegfried idill, Wagner: Lohengrin, Istenek alkonya, Travinsky: II. kis szvit. Majd: Cigányzene.

Bécs. 20: Dalest. 21:40: Zenekari hangv. Berlin. 22:10: Táncczene. Breslau. 19:30: Hírei zenekar. Stuttgart. 19:20: Este Bécsben. Varsó. 22:15: Chopin est. Poznan. 22:30: Táncczene.

Riga. 20:25: Zongorajáték.

Milánó. 20:45: Operett.

Róma. 20:45: Fuvószene.

Prága. 19:40: Fuvószene.

Pozsony. 19:20: Hangv.

Brünn. 20: Szlovák dalok.

Osló. 20: Offenbach: Operett.

Ljubljana. 20: Hangv.

Belgrád. 20:30: Hangv.

Stockholm. 22: Régi táncczene.

Vasárnap, március 1.

Bukarest. 10:15: Gyermekekora. 12:50: Grammfón. 16: Zenekar. 19: Grammfón. 20: Zeneszerző est. 21:30: Üzenetek.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. Utána: Egyházi zene. Majd: Zenekari hangv. 2: Grammfónhangv. 3: Rádióélet gyermekdélutánja. 4:15: Rádió Szabadegyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 7: Reklám és művészet. — 7:30: Gül Baba című operett. Majd: Cigányzene.

Bécs. 22:55: Zenekari hangv.

Berlin. 22:30: Hangv.

Frankfurt. 21:45: Kamarazene.

Lipce. 20:30: Dalok szöveg nélkül. — Mendelssohn, Rubinstein, Csajkovszkij, Debussy, Liszt, Chopin, Schubert művei.

Varsó. 23: Táncczene.

Poznan. 20: Népszerű zene.

Riga. 21:05: Operettszűnetek.

Milánó. 20:55: Opera.

Róma. 20:40: Szimf. hangv. Corelli, Beethoven, Martini, Mumle, Bizet, Bellini, Wagner művei.

Prága. 19:30: Offenbach: Szép Heléna c. operettje.

Pozsony. 16: Rádiózenekar.

Stockholm. 19:15: Szimf. hangv.

Apró hirdetések

ÉRTESÍTÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknént állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Előkelő családból származó, kitűnő anyagi helyzetben levő 48 éves jól képzett, diplomás, vallásos, önálló jólmunkázattal bíró ur keres hasonló helyzetben levő, 30—40 éves urhölgyet házasság céljából. „Kizmet” jellegre a kiadóba.

Köser juhsajtot vesz minden mennyiségben Schwartz vegetárius étterem Cluj, Regele Ferdinand 10.

Kiadó nyomdahelyiség. Az Egyetem ucca 3. sz. alatti nyomdahelyiség nyomdáüzem vagy más célra is május 1-re bérbe adó. Értekezhetni dr. Sebestyén József ügyvédnél, Piata Unirii 20.

Modern kétszobás lakás azonnalra bérbe adó. Értekezhetni Egyetem ucca 3. Házfelügyelőnél.

Modern háromszobás lakás azonnalra bérbe adó. Értekezhetni Str. Basarabia (Kemény J. ucca) 10. Házfelügyelőnél.

A legújabb divatu kézimunkák megérkeztek Fisch Böske kézimunkaszalonjába, Malom u. 16.

Önálló levelező- és könyvelő, magyar német gyorsírásudással, perfect román vállalt óras levelezést és könyvelést, adminisztratív szervezést és minden irodai teendőt. Megkeresések „Adminisztratív” jellegre a kiadóba kéretnek.

Kiadó májusra kétszer háromszobás modern lakás. V. Malom u. 16. Értekezhetni titkári irodában.

Kiadó májusra első emeleten négy szobás modern lakás. Egy üres szoba azonnalra. Volt Széchenyi-tér 39. Házfelügyelőnél.

Fogászati rendelő, praxissal, nagy városban, nőilen izr. vallásu fogorvosnőval. Átdadó. Érdeklődni: Kammer Cluj, Str. Jorga 21.

Jó családból való, 42 éves, vagyonos kereskedő szép, emeletes, tehermentes tulajdonosa, nősülne megfelelő hozományval. Ajánlatok „Harmonizáló” jellegre a kiadóba.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉRE HIRDESSZEN AZ UJ KELET

XIV. EVF

Cluj—Ko

márc

5691

As Uj Ke

és hán

Ökkeink

forrás 1

Kéiratokat

megörzésük

Sietni kel

Akarva-nem akarva, érzések fogják el tiszemita liga sáról szóló beszámolói szerencsés abban a rövid amellyel Cuza megyéről-megyéről kálják a gyűlölet hallgató parasztsággyeközven kenni minden baját és midőn ma már a tisztában van a gazdasági nehézségek mély képezik az e nagy krízisnek és a legjobban a szűk alatt. Egyenesen a tórság, amellyel akik között egyetéről-hétre kiállt a világ legártelegbensőbb meggyezetve, szenvedsztereotip frázisairien meghazudtolatlan tényeket és kat.

A storojineci köegy új ötletet dob eleni küzdelemben szemita ligájának nacionalizmus híve sem lehet szebb és mint az, hogy a ma kránok és oroszok gnyri panaszokat sorokba vonulnának a jók kuforrása: a divide et impera dnak ragyogóbb alkara világot hódító rajzolóhadták volna. A kisebbségek antisfog létrejönni, mer nem adatot meg az hogy fantazmagóráljék ki fölös szellemiáit. A kisebbsésuk a reálpolitika kényszerítik. És a jól tudják, hogy ki és hogyan kell védekezni.

Ez volt egyébkévariáció azon a fűgészemita liga vezető furulyának több a következőny fűlétéma a régi maradt motívum, ugyanaz a maga ezerszer elismá unalmasodott vájjabb Cuza megfogdálul így fest a téma kamatok ölik meg Amint látják, a kar külön vannak választást jelent, mintha kevésbé antiszemita mondotta volna, hogy vagy pláne „zsidó usmit azonban nehézm kovában, ahol a pápasztalataikból tudják kamatok nem is amint amennyire inkább ok zsedik nagy elős George Cuza azo nem boigatni ert a k zsedében a logikát feoda konkludált, hogy ágót csak ugy lehetolni, ha kisajátítják